

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 4. května 2017

č. j.: SPH 949/2017

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky - Odbor památkové péče k čištění a opravě dlažeb v kaplích a v návštěvnickém okruhu katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Kancelář prezidenta republiky - Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. spisu SPH 949/2017 o památkové stanovisko ve věci „čištění a opravy dlažeb v kaplích a v návštěvnickém okruhu katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha“.

Navržená celková údržba dlažeb v kaplích a v návštěvnickém okruhu katedrály spočívá v čištění a opravách dlažeb v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, po kterých je veden návštěvnický provoz katedrálou, a dlažeb v kaplích sv. Zikmunda (Černínské), sv. Anny (Nastické), Arcibiskupské (sv. Materny, sv. Háty, Pernštejnské, Kinských, Moravské, Cyrilometodějské), sv. Jana Křtitele (sv. Antonína Poustevníka, Arnošta z Pardubic), Panny Marie (Nejsv. Trojice, sv. Kříže, sv. Ludmily, Berkovské, Císařské), sv. Ostatků (sv. Vojtěcha, sv. Doroty, Saské, Šternberské), sv. Jana Nepomuckého (sv. Erharda a Otýlie, Navštívení Panny Marie, Vlašimské), sv. Máří Magdalény (Nejsv. Srdce Ježíšova a Panny Marie, Valdštejnské), sv. Kříže (sv. Šimona a Judy, sv. Silvestra) a sv. Václava. Po čištění parním čističem a ručním dočištění budou obnoveny spáry v dlažbě a doplní se vydrolená a poškozená místa. Na závěr se dlažby ošetří konzervačním prostředkem na bázi vosků.

Kancelář prezidenta republiky - Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

- navržené čištění a opravy dlažeb v kaplích a v návštěvnickém okruhu katedrály jsou přípustné za následujících podmínek:

Pro čištění a opravy dlažeb ve staré i nové části katedrály ve výše uvedeném rozsahu je třeba požadovat supervizi restaurátorů odpovídající kvalifikace, kteří odborně zastřeší prováděné úkony. Dlažby jsou především z několika druhů mramoru, ale také z pískovce,

hadce, žuly; v ochozu a kaplích jsou v nich zasazeny náhrobní desky, některé zdobené bronzovými prvky, některé orámované kovovými pásy apod.

V případě, že by se opravy týkaly také náhrobních kamenů zasazených v dlažbě nebo předmětů uměleckého vybavení katedrály spojených s podlahou, je třeba zajistit licencované restaurátory v odpovídajících kategoriích restaurátorského zásahu minimálně pro odborné vedení prací, které se úzce prolínají se samotným restaurováním. Ke všem zásahům budou vypracovány technologické záměry k předmětům či povrchům, které jsou umělecky, historicky či řemeslně hodnotné, ale nepatří vysloveně do kategorie restaurátorských prací. Ty budou předloženy Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky ke schválení, a to sdostatečným předstihem.

Dlažby budou vyčištěny za pomoci mechanického rotačního čističe za použití kartáčovacích padů určených k mytí. Brusné metody jsou bez výjimky vyloučeny. Použita bude voda s vhodnými detergenty. Druh detergentu navrhne restaurátor podle svých zkušeností a v předstihu předloží ke schválení zástupci odboru. Členitější povrchy dlažeb, hrubší pískovce či náhrobní desky budou čištěny za pomoci parního čističe, ten lze použít i ve všech ostatních případech dle potřeby či uvážení zhotovitele. Všechny povrchy potom budou dočištěny ručně, především v koutech a silněji znečištěných místech, a zbaveny krust. Tímto postupem se mimo jiné odstraní dříve použité vosky a konzervanty. Případně lze použít vhodná rozpouštědla i odsávací obklady (buničina, dřevěné piliny apod.). Z výplní spár bude zvětralá a nesoudržná malta opatrně odstraněna do hloubky minimálně 20 mm tak, aby nebyla porušena hrana dlažebních desek. Cementové spáry je nutné odstranit v celém rozsahu, pokud to neohrozí dlažbu a především její hrany. Cementovou spáru doporučujeme naříznout a opatrně vysekat. Potom budou spáry za sucha odsáty a vymyty vodou tak, aby byl odstraněn všechn jemný prach a případné nečistoty.

Malta používaná pro spárování bude na vápenné bázi. Preferovány jsou materiály míchané z kvalitního osvědčeného pojiva. Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs by měla tvořit 1 až max. 8% hmotově z pojiva. Šedý portlandský cement je ovšem zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také z důvodu, že některé pískovce s ním negativně reagují a degradují. V případě potřeby lze použít i tzv. románský vápno (někdy označované jako románský cement) a to jako samostatné pojivo. Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna. Pro injektáže případně odloučených ploch či trhlin bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (mramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i osvědčené výrobky (např. VAPO injekt). Organokřemičité zpevňovací přípravky je pro injektáž možno použít též za dodržení technických pauz.

Zrnitost plniva směsi se bude řídit velikostí spáry. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% velikosti spáry (modelově to znamená: pokud je šířka spáry 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 6mm) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržáním technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí). Také je vhodné, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky (např. Sázavské písky, Borek - náplavka Lahovice, Střeleč).

Malty budou podle potřeby probarvovány vhodnými pigmenty. Není vhodné provádět patinaci spár pouze povrchově, již samotná malta by měla mít vhodný odstín (ne třeba ještě výsledný, ale dle zkušeností aspoň střední probarvení), který vytvoří vhodný základ pro správnou barevnost spáry. Spáry by měly spolu s kamenem z hlediska barevnosti tvořit celek, který nebude rastrován výrazně světlejšími liniemi. Vhodné pigmenty je třeba rozetřít ve vodě aspoň den před použitím. Barevnost malty kde jsou použity takto připravené pigmenty, bývá stabilnější a lépe vyzrává. Barevnost spárovací malty se pochopitelně musí přizpůsobit spárované partii zdiva s ohledem na barevnost dotčené plochy.

Pro případné zpevňování narušeného kamene budou používány organokřemičité přípravky vhodného a osvědčeného typu. Přednost bude dána přípravkům, se kterými restaurátor obvykle pracuje. Pro vydrolená a poškozená místa v deskách výdlažby bude volena vhodná výplňová hmota dle typu kamene. V případě mramorů a méně nasákavých materiálů nevylučujeme použití vhodné pryskyřice na bázi polymerů či epoxidů, vždy však probarvené ve hmotě odpovídajícím plnivem (přírodní kámen) a pigmentem. Tento postup je však vyloučen u pískovců a nasákavějších typů kamene, v jejichž případě upřednostňujeme tmely na vápenné bázi.

Finální konzervace bude zvolena dle typu kamene a předpokládané následné údržby povrchu. V hlavních návštěvních trasách předpokládáme prostředky na bázi vosků. Pro pískovce však vosky nejsou vhodné. Dlažby v kaplích, které nejsou provozně namáhány, nemusí být finální konzervace provedena vůbec. U např. mramorových náhrobních desek je optimální voskování a vyleštění. Postup bude upřesněn v rámci provádění.

Odůvodnění

Toto rozhodnutí je závazným stanoviskem ve smyslu § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., neboť podle § 44a odst. 3 téhož zákona závazné stanovisko ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. spisu SPH 949/2017 o památkové stanovisko ve věci čištění a opravy dlažeb v kaplích a v návštěvnickém okruhu katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vycházela ze znalosti stavu dotčených prostor a z podmínek obvyklých pro údržbu interiérů historických objektů v areálu Pražského hradu. Základní materiálové a technologické podmínky provádění údržby vychází ze standardních požadavků obvyklých pro realizaci památkové obnovy historicky cenných interiérů. Materiály uvedené nebo doporučené v tomto stanovisku jsou v areálu národní kulturní památky Pražský hrad běžně používány. Stav dlažeb v kaplích odpovídá době uplynulé od posledních konzervačních zásahů a stav dlažeb v návštěvnickém okruhu odpovídá opotřebení v důsledku vysoké návštěvnosti katedrály.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet

ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky.

Vyřizuje:

zástupce ředitele Odboru památkové péče
Kanceláře prezidenta republiky